

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/209970,Zakonczyl-sie-Pomorski-Kongres-Pamieci-Narodowej.html>
26.02.2026, 18:42

[Następny](#)

[Powrót](#)

Zakończył się Pomorski Kongres Pamięci Narodowej

Wielkie święto miłośników historii – Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – odbyło się w dniach 20-21 listopada 2024 r. w Centrum Wystawienniczo – Kongresowym AMBEREXPO w Gdańsku. Z wielu atrakcji przygotowanych dla pasjonatów historii skorzystało ponad 5 tysięcy osób, w tym 4200 dzieci i młodzieży.

21.11.2024

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej](#)

Podczas drugiego dnia Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej licznie zgromadzeni goście mogli uczestniczyć w pokazach filmów, rozmowach o książkach i panelach dyskusyjnych, w czasie których rozmawialiśmy m.in. o tym, jak uczyć, żeby zainteresować historią młode pokolenie oraz przybliżyliśmy pomorskie wątki w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL.

Kongres zwieńczył koncert przedwojennych szlagierów w wykonaniu Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej i Polskiej Filharmonii Kameralnej Sopot pod dyktando Szymona Morusa – „Oczy Zmruż”.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Strefa edukacyjna:

- W Strefie Nowych Technologii można było odkryć historię polskich sił powietrznych w czasie II wojny światowej ([Lotnicy - wojna w przestworzach](#)), złamać bolszewicki szyfr i wyeliminować pancerne pociągi wroga ([Gra szyfrów](#)). Można było zostać dowódcą drużyny i przeprowadzić

zespół przez 63 dni Powstania Warszawskiego w grze *Warsaw Rising*. Do refleksji skłoniła także filmowa etiuda [Świadectwo poMOCY](#) opowiadająca historię błogosławionej rodziny Ulmów, która dała schronienie Żydom, wbrew zakazom niemieckiego okupanta.

- Strefa Edukacji pozwalała dotknąć historii ożywionej – spotkać pasjonatów, rekonstruktorów, a także zapoznać się ze starannie wyselekcjonowanymi gramami planszowymi i wielkoformatowymi, opracowanymi przez IPN. Zarówno historia kryptologów łamiących kod Enigmy, jak i strefa PRL-u z podziemną prasą i drukowaniem „bibuły” nie są już tajemnicą dla osób, które odwiedziły Strefę Edukacji, natomiast dzieci pod czujnym okiem edukatorów mogły odwiedzić Strefę Malucha i własnoręcznie wykonać pamiątkowe przypinki.
- Strefa Biura Poszukiwań i Identyfikacji dawała możliwość, aby lepiej poznać pracę archeologów, a nawet samodzielnie odkryć historyczne artefakty ukryte w ziemi. Antropolodzy i genetycy pomagali złożyć model DNA człowieka.
- Odwiedzający Strefę Upamiętnień mogli poznać historię najstarszego w Gdańsku piłkarskiego klubu „Gedania”, dowiedzieć się, jak wyglądała klubowa maskotka, a nawet mogli zdobyć legitymację gedanisty. Prezentowane były symbole polskiego oporu przeciwko zaborcom.
- Podczas Kongresu można było poznać Archiwum IPN od środka – w Strefie Archiwum zobaczyć, jak przebiega digitalizowanie zbiorów i samodzielnie zeskanować dokumenty, stworzyć cyfrową postać i odkryć bazę „Cyfrowe Archiwum”. Prezentowane były takie projekty jak [Archiwum Pełne Pamięci](#) oraz [straty.pl](#). [Składając formularz zgłoszeniowy i uzupełniając informacje o represjach](#), można było odkryć wojenne losy bliskich, a także [odszukać w bazie swoich bliskich](#) dzięki projektowi [Zbrodnia Wołyńska](#). Odwiedzając Strefę Archiwum, można było złożyć także [wniosek o udostępnienie dokumentów z Archiwum IPN](#).
- Strefa Katalogów Biura Lustracyjnego pozwalała dowiedzieć się m.in. kto zajmował kierownicze stanowiska w aparacie partyjnym i centralnych urzędach PRL, kto był funkcjonariuszem organów bezpieczeństwa państwa.
- Strefa Księgarni IPN przyciągała pasjonatów historii, którzy chcieli zapoznać się z ofertą publikacji przygotowanych przez IPN, m.in. publikacje związane z historią Pomorza Gdańskiego i Kujaw. Na młodszych odbiorców czekały gry i komiksy opowiadające o historii w przystępny dla nich sposób, np. seria [„Wojenna Odyseja Antka Srebrnego”](#). [Można było także odwiedzić mobilną księgarnię IPN, która znajdowała się tuż przed wejściem do budynku.](#)

Wystawy:

- Nowoczesna, multimedialna [wystawa „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”](#) upamiętnia wysiłek Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz losy ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa. Przypominamy bohaterskie czyny polskich lotników w Bitwie o Anglię oraz zapomnianych polskich żołnierzy spod Tobruku, Narwiku i Monte Cassino. „Szlaki Nadziei” to zbiorowe peregrynacje – o charakterze zarówno wojskowym, jak i cywilnym – obywateli polskich, którym przyświecała myśl o przywróceniu wolności Polsce i światu zniewolonemu przez III Rzeszę i jej sojuszników, związane z działalnością legalnych władz Rzeczypospolitej.
- Wystawa „Miasto ruin – miasto nadziei. Gdańsk zniszczony – Gdańsk odrodzony” przedstawia najważniejsze zabytki Gdańska z czasów jego największej świetności w granicach I Rzeczypospolitej, takie jak Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa czy bazylika Mariacka. Wystawa wykorzystuje technologię 3D, pozwalając porównać fotografie zniszczonych i współczesnych obiektów.
- Ekspozycja „Archeologia Zbrodni – Niemieckie Zbrodnie w Chojnickiej Dolinie Śmierci” przedstawia badania archeologiczne i dokumentację dotyczącą zbrodni popełnionych w czasie II wojny światowej przez Niemców w chojnickiej Dolinie Śmierci, przybliżając tragiczną historię tego miejsca. Na wystawie znalazło się 60 zdjęć prezentujących pięć lat śledztwa prowadzonego

przez IPN w Dolinie Śmierci.

- „Gospodarka III Rzeszy” ukazuje źródła dzisiejszej niemieckiej potęgi gospodarczej: infrastrukturę i technologie z czasów Wehrwirtschaft, czyli gospodarki wojennej, opartej na grabieży mienia i wyzysku ludności z państw podbitych przez Niemcy w czasie II wojny światowej.

Warsztaty:

- W trakcie warsztatów pop up „Zwierzęca Brygada” najmłodsi uczestnicy Kongresu mogli stworzyć trójwymiarowe ilustracje w technice pop up, jak również poznać historię polskiej armii w trakcie II wojny światowej przez pryzmat historii zwierząt, które służyły w różnych jednostkach.
- Podczas warsztatów „Drużyna Inki”, przedstawiona została historia niezłomnej sanitariuszki Armii Krajowej Danuty Siedzikówny „Inki”, jej rodzina i heroiczna walka o życie każdego żołnierza! Była to również doskonała okazja, by wziąć udział w szkoleniu z pierwszej pomocy przedmedycznej.
- Najmłodsi, oglądając spektakl „Historia Wiktorii i Franka”, poznali historię „Solidarności”, strajków sierpniowych z 1980 r. oraz wielką mobilizację narodu polskiego przeciwko ustrojowi komunistycznemu. Została ona opowiedziana z perspektywy dwójki dziecięciolatek: Wiktorii, żyjącej w 1981 r. w Gdańsku oraz Franka, przeniesionego do przeszłości z XXI w., który na własne oczy ogląda wydarzenia, o których opowiadała mu babcia.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

* * *

21 listopada (czwartek)

- godz. 10.00 (sala 4, piętro I) – [gala wręczenia medali Reipublicae Memoriae Meritum](#). Uroczystości wręczenia medali towarzyszył recital piosenek Henryka Warsa – Tomasz Bacajewski (wokal) Marian Benedyk (akompaniament).
- godz. 10.00-11.30 (sala 2, piętro I) – promocja książki [„»Polaków trzeba nauczyć, kto tu jest panem!«. Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu 1939-1945”](#) z udziałem dr. Daniela Czerwińskiego, dr. Mateusza Kubickiego, dr. Marcina Owsńskiego. Prowadzenie: Rafał Dudkiewicz.
Słowa gauleitera Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie: „Polaków trzeba nauczyć, kto tu jest panem!” doskonale pokazują stosunek Niemców do Polaków w 1939 r. Już w czasie wojny pojawiło się stwierdzenie, że: „Pomorze znalazło się na samym dnie okupacyjnego piekła”. Jak do tego doszło? Dlaczego Niemcom tak bardzo zależało na germanizacji Pomorza? Jakie metody stosowali? Na pytania te odpowiedzieli redaktorzy książki *„Polaków trzeba nauczyć, kto tu jest panem!” Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu (1939-1945)*.

- godz. 11.00 (hala A, scena, parter) - rozmowa o publikacji „Literatura i Pamięć” - seria wydawnicza Instytutu Pamięci Narodowej i Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji z udziałem prof. Krzysztofa Dybciaka, dr hab. Iwony Rusek, dr. Tomasza Szturo.
- godz. 12.00 (sala 4, piętro I) - pokaz filmu „Zmarłych pogrzebać” w reż. Katarzyny Underwood.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

- godz. 12.00-14.00 (sala 2, piętro I) – panel dyskusyjny „Jak uczyć, żeby zainteresować historią młode pokolenie?” z udziałem zastępcy prezesa IPN dr. Mateusza Szpytmy, Grzegorza Krygera, dr. Dariusza Piaska, dyrektora Biura Edukacji Narodowej dr. Adama Pleskaczyńskiego, prof. Mirosława Szumiły. Prowadzenie: Krzysztof Drażba.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. prof. Mirosław Szumiło – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN dr Adam Pleskaczyński - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Historię określa się jako nauczycielkę życia. Czy jednak dzisiejsza młodzież interesuje się historią? Jakie metody należy stosować, żeby zainteresować nią młode pokolenie? Na ile przydatne są w tym nowe technologie? Czy tradycyjne podręczniki mają sens? Te i wiele

innych zagadnień omówili uczestnicy debaty.

- godz. 13.00-14.00 (sala 4, piętro I) – dyskusja „Wołyń po osiemdziesięciu latach” z udziałem dr. hab. Edwarda Gigilewicz, dr Joanny Karbarz-Wilińskiej, dr. Leona Popka. Prowadzenie: Marzena Bakowska-Olszowy.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

- godz. 15.00 (hala A, scena, parter) – rozmowa o publikacji [„Zbrodnia pomorska 1939. Początek ludobójstwa niemieckiego w okupowanej Polsce”](#) z udziałem dr. Tomasza Cerana, dr. Piotra Abryszeńskiego.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

- godz. 15.00 (sala 2, piętro I) – panel dyskusyjny „Gdańsk kolebką polskiej wolności?” z udziałem dr. Grzegorza Grzelaka, dr. Sebastiana Pilarskiego, Małgorzaty Tarasiewicz, ks. dr. hab. Jarosława Wąsowicza, Lecha Zborowskiego. Prowadzenie: dr Jan Hlebowicz.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. dr Jan Hlebowicz – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

- godz. 15.00 (sala 4, piętro I) – pokaz filmu „Rakowiecka 37. Historia więzienia i aresztu śledczego Warszawa-Mokotów” w reż. Pawła Woldana.
- godz. 16.00-17.00 (sala 4, piętro I) – dyskusja „Pomorskie wątki w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL” z udziałem zastępcy prezesa IPN dr. hab. Karola Polejowskiego, dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL Adrianny Garnik i dr. hab.

Piotra Niwińskiego. Prowadzenie: dr Bartosz Kapuściak.

Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL to instytucja ogólnopolska, w jej ekspozycji stałej nie brakuje jednak także wątków pomorskich. „Inka”, „Zagończyk” czy „Łupaszka” to kluczowe postaci dla historii Pomorza, ale i Polski. W więzieniu na Rakowieckiej przetrzymywano jednak nie tylko żołnierzy niezłomnych. Znaleźli się tam również opozycjoniści związani z Gdańskiem i Pomorzem, wśród nich także postaci mniej znane. O wszystkim tym opowiedzieli uczestnicy dyskusji.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL Adrianna Garnik – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

- godz.17.00 (sala 2, piętro I) – panel dyskusyjny „Czy ściganie zbrodni niemieckich w XXI w. ma sens?” z udziałem prok. Andrzeja Pozorskiego, szefa pionu śledczego IPN, prok. Mieczysława Góry, dr. Dawida Kobiałki i Filipa Kuczmy. Prowadzenie: prok. Tomasz Jankowski.

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej. Na zdj. dyrektor Biura Współpracy Międzynarodowej Agnieszka Jędrzak i jej zastępca dr Mateusz Marek - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

- godz. 19.00 (sala 1B/1C, piętro I) - koncert „Oczy Zmruż” - przedwojenne szlagiery w wykonaniu Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej i Polskiej Filharmonii Kameralnej Sopot pod dyr. Szymona Morusa.

Fotorelacja z Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

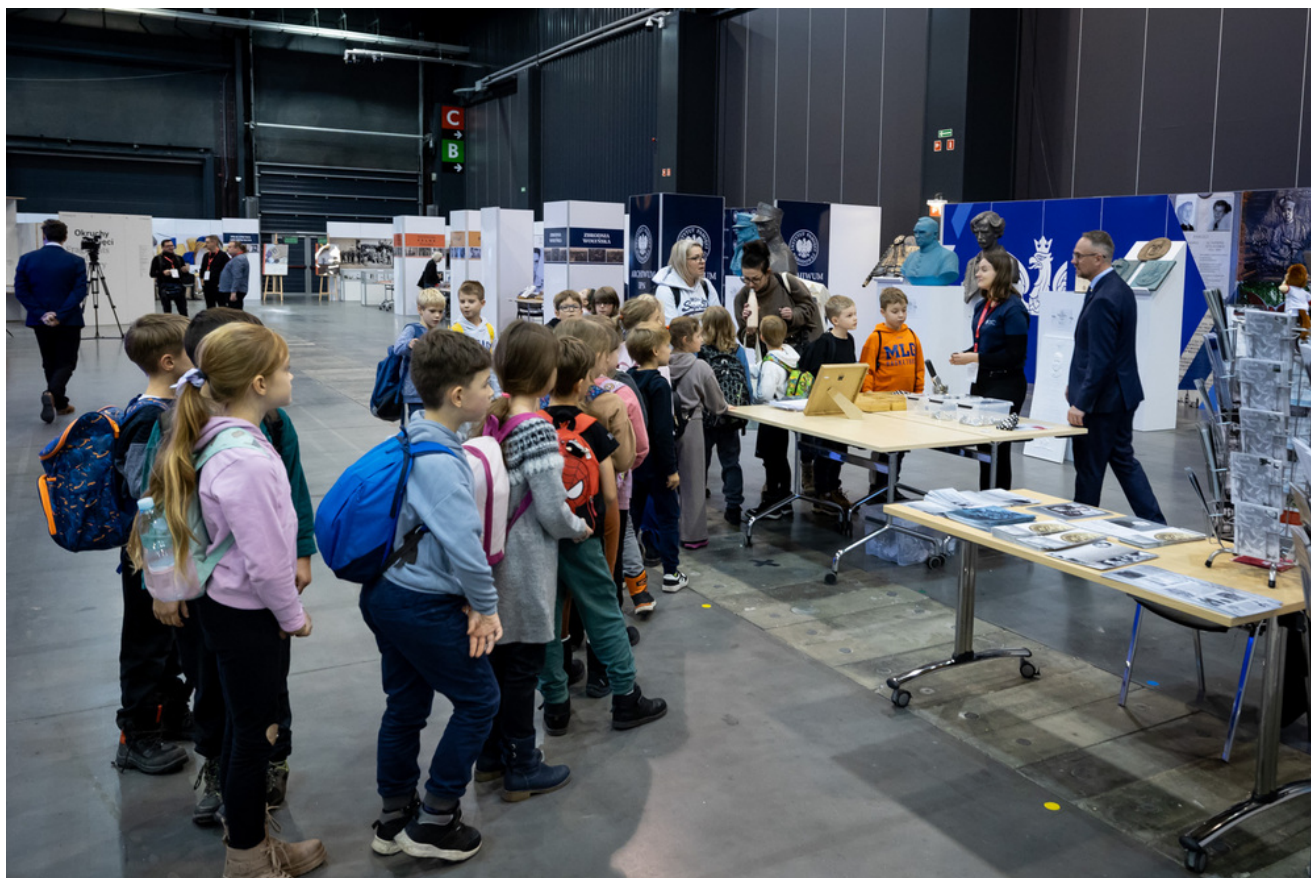
Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – Gdańsk, 21 listopada 2024. Fot. Roman Jocher

Gdańsk, Centrum Wystawienniczo – Kongresowe AMBEREXPO
ul. Żaglowa 11
80-560 Gdańsk

- [Odwiedź stronę Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej](#)
- [Relacje z Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej](#)

Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

RP Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Gdańsk

Centrala, Gdańsk

Kongres Pamięci Narodowej

Kongres Pamięci Narodowej

Powiązane wiadomości

Rozpoczął się Pomorski Kongres Pamięci Narodowej